

**Paragrafın Anlamı
ve Yorumu**

**Anlam Paragrafları
Yapı Paragrafları**

Anlam Paragrafları

Ana Düşünce: Bir metinde yazarın asıl anlatmak istediğidir.

“Asıl anlatılmak istenen, vurgulanan düşünce...” gibi soru kalıplarıyla sorulur.

Yardımcı Düşünce: Bir metinde ele alınan konunun değinilen çeşitli yönleridir.

“Değinilmemiştir, çıkarılamaz, ulaşılamaz, söylenemez...” gibi soru kalıplarıyla sorulur.

Konu: Bir metinde ele alınan olay ya da durumdur. “Ne anlatılıyor?” sorusunun cevabıdır.

Başlık: Bir metne en uygun başlık, konuyu ve ana düşünceyi birlikte sezdirebilen başlıktır. Bu başlığa ulaşılırken metinde en çok kullanılan ya da vurgulanan kelimeye dikkat etmek gerekir.

Yanıt Paragrafları: Bir metnin bir soruya yanıt olarak hazırlanmasıdır.

Genellikle “Aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtıdır?” tarzı kalıplarla sorulur

Yapı Paragrafları

Paragrafın Bölümleri

Giriş: Konunun tanıtıldığı genellikle bir iki cümleden oluşan bölümdür.

Gelişme: Giriş cümlesinde belirtilen konunun ayrıntılarıyla ele alındığı bölümdür; örnekleme, tanımlama, karşılaştırma, alıntı yapma, sayısal verilerden yararlanma gibi düşünceyi geliştirme yollarına yer verilen bölümdür.

Sonuç: Konunun sonuca bağlandığı, genellikle tek cümlelik bölümdür. “Kısacası, son olarak” gibi ifadelerle sıkça yer verilir.

Paragraf Oluřturma: Karışık olarak verilen numaralanmış cümleleri içlerindeki anahtar sözcükleri ve cümleler arası öncelik-sonralık, neden-sonuç gibi ilişkileri belirleyerek sıralamak ve bu yolla bir metin oluşturmaadır.

Paragraf Tamamlama: Paragrafın başında, ortasında ya da sonunda boş bırakılan yere uygun cümleyi getirmektir. **Bařta** boş bırakılan yere konuya ve sonraki akışa uygun ve giriş cümlesi olabilecek nitelikte bir cümle getirilmelidir. **Ortada** boş bırakılan yere önceki ve sonraki cümlelerin akışına ve gelişme bölümünün özelliklerine uygun bir cümle getirilmelidir. **Sonda** boş bırakılan yere ise konuya, akışa ve sonuç cümlesi olmaya en uygun cümle getirilmelidir.

Paragrafta Akışın Bozan Cümle: Paragrafı oluşturan cümlelerin hepsi aynı düşünce etrafında birbirine bağlanır. Bu bağlantıda birbiriyle neden-sonuç, öncelik-sonralık gibi ilişkiler taşıyan bütünlerin arasına giren cümle, akışı bozan cümledir. Akışı bozan cümle ele alınan konudan bağımsızdır ya da ele alınan konuya farklı bir açıdan temas eder.

Paragrafı İkiye Bölme: Bir paragraf tek bir konu etrafında oluşur. Dolayısıyla ikinci bir konuya ya da bir konunun farklı bir boyutuna geçilen cümle, ikinci paragrafın giriş cümlesi olmaya uygundur. Bu cümle belirlenirken giriş cümlesi özelliği taşıması gerektiği unutulmamalıdır.

Yer Değiştirme: Bir metnin anlam bütünlüğünü sağlayabilmek için aralarında öncelik-sonralık, neden-sonuç gibi ilgiler taşıyan cümleleri uygun yerine taşımak gerekmektedir.

2018-TYT/Türkçe

Edebiyatımızın unutulmaz eseri *Hababam Sınıfı*, dünün video izleyicisinden bugünün üç boyutlu sinema tutkunlarına, milyonların gönlünde taht kuralı 40 yılı geçiyor. Her zaman zevkle izlediğimiz, kahkahalar attığımız, içimizi ısıtan *Hababam Sınıfı*, hepimizden bir parça bulundurur. Filmin bu başarısında yazarı Rıfat Ilgaz kadar yönetmeni Ertem Eğilmez'in de rolü büyüktür. Belirtilmesi gereken bir husus da filmin hepimizin aşına olduğu müziğidir. Yavaş çalındığında insana hüznün, hızlı çalındığında coşku veren ve *Hababam Sınıfı*'ni zihnimize kazıyan müzik, Melih Kibar'ın bestesidir. Müzisyen bu eseriyle Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi Film Müziği Ödülü"nü almıştır.

Bu parçada *Hababam Sınıfı*'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değnilmemiştir?

- A) Başarısında nelerin etkili olduğuna
- B) Seyircinin iç dünyasındaki tesirine
- C) Türk sinemasında yarattığı etkilere
- D) Edebî bir eserden sinemaya uyarlandığına
- E) Farklı kuşaklara hitap ettiğine

2019-TYT/Türkçe

Günümüzde, hizmet sektöründen iş dünyasına, çocuk yetiştirmeden sanat üretimine kadar her alanda tatmine, sorunsuz biçimde varabilme yollarının arayışı içindeyiz. Everest'e tırmananlar, maraton koşanlar, yoğun ve disiplinli bir çalışmanın sonunda alanlarında ustalaşanlar ise yolun sonunda hissettikleri mutluluk kadar, yol boyunca yaşadıkları belirsizliklerden ve aştıkları engellerden de coşkuyla söz ederler. Belki de ilk bakışta çelişkili gibi görünen bu durum, çoğu zaman gayet iyi giden bir işte veya ilişkide, farkında olmadan pürüzler yaratmamızı açıklayabilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sonucu değerli kılan, süreç içindeki öngörülemeyen güçlüklerin üstesinden gelmektir.
- B) İsteklere kolayca ve fazla emek harcamadan ulaşmak, mutluluğun ön koşuludur.
- C) Bilinç dışı dürtülerle, ortada sebep yokken sorun çıkarmak, başarıyı tetikler.
- D) Sonuç kadar sürece odaklanarak engelleri aşmak da doyuma ulaşmada önemlidir.
- E) Çeşitli düzeylerde güçlüklerle mücadele etmek, sorun çözme gücünü artırır.

2020-TYT/Türkçe

Bu, kültüre hangi açıdan yaklaştığımızla ilgilidir. Nitekim bu alanda çalışan bilim insanlarının hemen hepsinin onu yeniden tarif etme çabası da bunu göstermektedir. Bununla beraber şimdiye kadar ortaya atılan bütün tarifler gözden geçirildiğinde hepsinde ortak olanı ve bu terimle ne kastedildiğini anlamak kolaydır.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Kültürel yozlaşmanın temelinde yatan sebepler nelerdir?
- B) Kültürün farklı şekillerde tanımlanmasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?
- C) Sizce kültür, toplumdan topluma değişen bir olgu mudur?
- D) Bugün kültürler arasındaki farklılıklar nasıl açıklanabilir?
- E) Toplumlar, son yıllardaki kültürel değişimlerden nasıl etkileniyor?

2021-TYT/Türkçe

(I) Fotoğraf makinesi 1839'da Fox Talbot tarafından icat edildi. (II) Başlangıçta seçkinlerin kullanımına açık olan cihaz; 30 yıl gibi kısa bir süre sonra polis dosya kayıtları, savaş muhabirliği, aile albümleri ve kartpostallar için kullanılmaya başlandı. (III) Kullanım alanı hızla artan fotoğraf makinesinin halk için ucuz maliyetli üretilen ilk örneği, pazara 1888'de sürüldü. (IV) Kullanım olanaklarının böylesine artması, fotoğraf makinesinin toplumu çok derinden ve can alıcı bir biçimde etkileyeceğinin göstergesiydi. (V) Fotoğrafın, görünümlere gönderme yapmada en baskın ve en doğal yol olması, sanayileşmenin sonuçlarının alınmaya başlandığı dönemde gerçekleşti. (VI) Fotoğraf, her şeyi yakından gören tanık olarak dünyanın yerine o zaman geçti.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

2021-TYT/Türkçe

(I) Uygar kayıtsızlık, kişinin diğeriyle göz göze gelmekten kaçınması veya onu hiç fark etmemiş gibi davranmasıdır. (II) Kişi; bakmadığı, işitmediği ve hepsinden önce çevredekilerin yaptıklarıyla ilgilenmediği havasını verecek bir tavır takınır. (III) Gözlemlemekten kendini alıkoyamayan bakışların karşılaşması ise iletişim kurmaya davettir, insanların gözünde görünmez kalma kararlılığından feragat etmeyi gerektirir. (IV) Çoğu zaman kalabalık olan sokaklarda sırf bir yerden başka bir yere gitmek bile her şeye dikkatle bakmayı, gözlemlemeyi gerektirir. (V) Bu nedenle göz teması kurulan insanları rahatsız ve tedirgin etmeden gözlemlemek gerekir, uygar kayıtsızlığın özü de budur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2022-TYT/TÜR

- I. Roket kullanmadan uzay deneyimi yaşamak isteyen Eustace, basınçlı bir uzay kıyafeti giymişti ve ince bir polietilen balonun altına asılıydı.
- II. İlkın gevşek bir dörtgen hâlinde göğē doğru yükseldi sonra pürüzsüz ve şişkin bir damla biçimi aldı.
- III. Eustace hedefine yani gezegen yüzeyinden 25 mil yüksekliğē ulaştığında ise balon; futbol stadı büyüklüğünde, ışıl ışıl parlayan, kusursuz bir küreye dönüştü.
- IV. Balon göğē sorunsuzca yükselirken içindeki helyum gazı genişlemeye başladı ve kat ettiğē her mesafede balonun şekli değışti.
- V. Geçtiğēimiz ay 57 yaşındaki Alan Eustace, kayış gıcirtısı dışında hiçbir ses çıkarmadan New Mexico Çölü'nden gökyüzüne doğru hareket etti.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V